

หากเบื่อเรียนวิทย สอนผ่านละครดีกว่า ค่ายละครวิทยาศาสตร์ ดึงดูดเด็กให้สนใจวิทย

เมื่อนักเรียนเบื่อหน่ายที่จะเรียนวิทยาศาสตร์ ครูก็ต้องหาแรงจูงใจต่าง ๆ ที่จะชักจูงให้เด็ก ๆ ได้เข้าถึงเนื้อหาสาระทางวิทยาศาสตร์อย่างเต็มใจและเข้าใจมากขึ้นตามตาแนวทางที่นัดของคุณครู แต่ละคน ละครวิทยาศาสตร์ก็เป็นอีกกลวิธีหนึ่งที่ถูกนำมาใช้

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ได้ร่วมกับวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดทำโครงการสร้างความเข้าใจวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับโลกอนาคตแก่สาธารณชน เน้นการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดการเรียน การสอนวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีเพื่อสร้างความตระหนัก และความเข้าใจ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีให้กับนักเรียนและสังคม

โดยการนำการแสดงละครวิทยาศาสตร์ (Science Drama) และการแสดงทางวิทยาศาสตร์ (Science Show) เข้ามาใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมทำให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้ ควบคู่ไปกับความสนุกสนานตามที่สังคม ในปัจจุบันต้องการ เนื่องจากการนำ เนื้อหาวิทยาศาสตร์มาถ่ายทอดผ่านการแสดงละคร จะทำให้การเรียน การสอนวิทยาศาสตร์ไม่น่าเบื่อ และนักเรียนจะได้ซาบซึ้งและ

เกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนวิทยาศาสตร์เพิ่มมากขึ้น

ผลงานที่ผ่านมาของโครงการนี้ คือ ละครวิทยาศาสตร์เรื่อง “ดู...ดู...ดู คุณคนทำ ทำไมถึงทำกับโลกได้” ซึ่งจัดแสดงไปแล้ว 2 ตอน ละครตอนแรก เป็นตอน “โลกร้อน” จัดแสดงรอบปฐมทัศน์ ในวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2551 ที่ท้องฟ้าจำลองกรุงเทพ ฯ (เอกมัย) และตอนที่ 2 “รีไซเคิล” จัดแสดงครั้งแรกในโอกาสคล้ายวันสถาปนา สสวท. ครบรอบ 36 ปี ในวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2552 ณ สสวท.

ล่าสุด สสวท. และวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัด “ค่ายละครวิทยาศาสตร์” เมื่อวันที่ 6 - 8 มีนาคม พ.ศ. 2552 ณ สสวท. หลังท้องฟ้าจำลองกรุงเทพฯ โดยมีครูวิทยาศาสตร์ 20 คน และนักเรียน ม. ปลายสายวิทยาศาสตร์ 40 คน จากโรงเรียนใน กทม. ปริมณฑล ต่างจังหวัด และจังหวัดชายแดนภาคได้ ร่วมเข้าค่าย

กิจกรรมนี้จัดขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ มีทักษะด้านละครวิทยาศาสตร์ และการแสดงทางวิทยาศาสตร์ ได้เข้าใจถึงการนำเอาเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ บางเรื่องมาสอนโดยผ่านการแสดงละคร รวมทั้งสามารถประยุกต์ใช้ทักษะด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การแสดงละครกับการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในชั้นเรียนปกติ

นายสุทธิพงษ์ พงษ์วร นักวิชาการสาขาชีววิทยา สสวท. หนึ่งในทีมผู้จัดค่ายละครวิทยาศาสตร์ เปิดเผยว่า “เราพยายามจะเสนอทางเลือกอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ ในโรงเรียน เพราะการนำเสนอวิธีการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย จะทำให้การเรียนการสอนมีความสนุกสนาน น่าสนใจ และไม่น่าเบื่อ ทักษะทางด้านการแสดงที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้จากค่ายนี้สามารถนำไปใช้ได้โดยตรง ในรูปแบบต่างๆ เช่น ใช้ในการสอน การพูด หรือการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เป็นต้น ผู้เข้ารับการอบรมจะได้

เห็นความแตกต่างระหว่างละครแบบที่เคยจัดทำในโรงเรียน และละครวิทยาศาสตร์ซึ่งผู้เข้ารับการอบรมจะต้องนำเอาเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์เข้าไปสอดแทรกอย่างกลมกลืน จึงจะทำให้ละครดูสนุกและได้สาระไปพร้อม ๆ กัน”

กิจกรรมค่ายวิทยาศาสตร์นี้ เน้นฝึกทักษะการแสดง ตั้งแต่สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การประดิษฐ์อุปกรณ์ประกอบการแสดงภายใต้ทรัพยากร และเวลาที่จำกัด เน้นวัสดุอุปกรณ์รีไซเคิล หาได้ง่ายทั่วไป เช่น กิจกรรม ร่างกายและเสียงของนักแสดง การแสดงบทบาทสมมติ การแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า การสร้างโครงเรื่องและการเขียนบท การแสดง บทบาทสมมติ ทดลองแสดงละครสั้น การออกแบบและจัดพื้นที่สำหรับการแสดง การสร้างอุปกรณ์จากวัสดุรีไซเคิลเพื่องานแสดง การแต่งหน้า สำหรับการแสดง การออกแบบเสื้อผ้าเพื่อการละคร เป็นต้น

มีการแบ่งผู้เข้าอบรมเป็นกลุ่มละ 10 คน ละครครูและนักเรียน จากแต่ละโรงเรียน โดยแต่ละกลุ่มจะได้เลือกอุปกรณ์ที่ต้องใช้เพื่อการแสดง ที่ทุกกลุ่มต้องแสดงในวันสุดท้ายของการเข้าค่าย กลุ่มละ 1 ชิ้น

ที่สำคัญทุกกลุ่มจะได้ “คำสำคัญ” (Keyword) ที่ต้องมีในการแสดงละคร เช่น คำสำคัญของ **กลุ่มดาราศาสตร์** มีคำว่า ดาวเคราะห์ ดวงที่ 9 หายไป กล้องโทรทรรศน์ โลก สภาวะไร้น้ำหนัก ดวงอาทิตย์ กาแล็กซี น้ำขึ้นน้ำลง ยานอวกาศ ก๊วยเตี้ยวเส้นเล็ก AF **กลุ่มเคมี** ปี 1972 ยกเลิกการใช้ DDT ทั่ว USA Mutation DNA โคบอลต์ 60 pH SPF 15 โครงสร้างทางเคมี เพชร What’s up? ขนหมาไก่ **กลุ่มฟิสิกส์** แรงโน้มถ่วง กฎของนิวตัน แรงเสียดทาน พลังงาน บอลลูก E = mc² ยานสำรวจอวกาศ เวลา อาจารย์ซอ Nobody, Nobody **กลุ่มชีววิทยา** 12 กพ 52 ครบ 200 ปี ชาร์ล ดาร์วิน เกาะกาลาปากอส ทฤษฎีวิวัฒนาการของจิ้งจวด เพศที่ 3 เม็ดเลือดแดง วาฬเกยตื้น เชื้อโรค สิ่งแวดล้อม ช่างช่าง หลินฮุ่ย ชันไม้เชื้อ

กิจกรรมตั้งแต่ต้นจบจบค่ายก็สนุกสนานกันไปสำหรับชาวค่าย ละครวิทยาศาสตร์ แต่จะได้สาระและประสบการณ์อย่างไรข้างนั้น มาฟังจาก **อาจารย์ราตรี แก้วฉ่ำ ครูวิทยาศาสตร์ โรงเรียนบางระจันวิทยา จังหวัดสิงห์บุรี** กล่าวว่า ละครวิทยาศาสตร์นั้นน่าจะสามารถนำไปใช้สอนเรื่องยาก ๆ ให้ง่ายขึ้นได้ สามารถใช้ในการสอนชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ได้ โดยอาจจะให้นักเรียนคิดเรื่องและนำเสนอในรูปแบบของการแสดงละคร แทนการส่งงานเป็นเอกสารรายงาน

“กิจกรรมที่ประทับใจในค่ายนี้ คือ การแสดงละครวิทยาศาสตร์ เพราะได้ใช้ความรู้จากการอบรม ได้ประโยชน์มาก เพราะได้ทราบขั้นตอนของการจัดทำละครวิทยาศาสตร์ ตั้งแต่การเขียนบทไปจนถึงการแสดงบนเวที และนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนวิทยาศาสตร์ได้”

คุณครูปณรัตน์ อ่างพัฒนารักษ์ ครูวิทยาศาสตร์ โรงเรียนชลราษฎรอำรุง จังหวัดชลบุรี กล่าวว่า ความรู้ที่ได้จากค่ายสามารถที่จะนำไปใช้ในกิจกรรมการแสดงต่างๆ อย่างในโรงเรียน ได้เรียนรู้ การนำเสนอเนื้อหาวิทยาศาสตร์ในรูปแบบหนึ่งที่แตกต่างกันไปจากที่เคยทำอยู่ ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจ และในอนาคตจะนำละครวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการเข้าสู่บทเรียนในบางเนื้อหาที่เหมาะสมแก่การทำละครได้

ครูณนกร นาควรรณ ครูชีววิทยา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร เล่าว่า กิจกรรมที่วิทยากรจัดให้มีความประทับใจมาก โดยเฉพาะการทำหน้ากาก แต่งหน้า กิจกรรมในค่ายทำให้เกิดแนวคิดในการทำละครวิทยาศาสตร์มาสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่าย และเกิดความรักและสนใจในวิชาวิทยาศาสตร์มากขึ้น

เสียงจากเยาวชนที่ร่วมเข้าค่าย **นางสาวมารีดา บินอุซัง (ยา) ชั้น ม. 4 โรงเรียนนราสิกขาลัย จังหวัดนราธิวาส** บอกว่า หนูชอบวิชาวิทยาศาสตร์ และชอบการแสดงละคร จึงได้มาเข้าค่ายนี้ เพื่อที่จะนำความรู้ไปประกอบการเรียนได้ดีขึ้น กลับไปจะนำความรู้ที่ได้ไปฝึกอบรมละครวิทยาศาสตร์แก่รุ่นน้องที่โรงเรียน และร่วมกับคุณครูพัฒนาการเรียนรู้อาวุธศาสตร์ผ่านละครในโรงเรียนให้น่าสนใจมากขึ้น

นางสาวพกาพรพรรณ เวชกามา (เมย์) ชั้น ม. 4 โรงเรียนพุทธจักรวิทยา กทม. บอกว่า ค่ายนี้เป็นค่ายที่นำวิทยาศาสตร์และศิลปะมาประยุกต์เข้าด้วยกัน นอกจากนั้นยังมีกิจกรรมที่ชอบเยอะ ไม่ว่าจะเป็นการออกแบบ การเขียนบท การแต่งหน้า ฯลฯ เป็นสิ่งสำคัญที่ร่วมกันแล้วเกิดเป็นการเรียนรู้ที่คุ้มค่า ที่ประทับใจคือกิจกรรมละลายพฤติกรรม ค่ะ บอกตามตรงว่าหนูไม่เคยได้ยินชื่อกิจกรรมนี้เลย เพิ่งมาได้ยินก็ที่นี่ ประโยชน์ที่ได้รับกลับไปคือมีความมั่นใจในสิ่งต่างๆ มากขึ้น ได้พฤติกรรมใหม่หลังจากถูกละลาย และได้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ด้วย

สนใจละครวิทยาศาสตร์ของ สสวท. ติดต่อได้ที่อีเมล spong@ipst.ac.th

